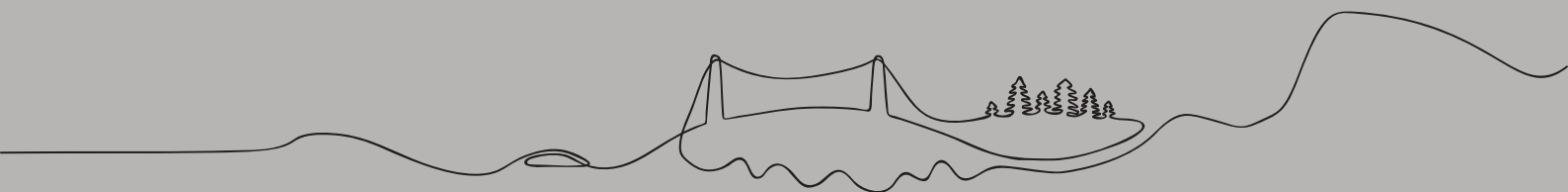

Planeringsstrategi

För Kramfors kommuns översiktsplanering år 2024-2028

Innehåll

1. Bakgrund.....	3
2. Ändrade planeringsförutsättningar.....	3
2.1 Lokala mål.....	3
2.2 Mellankommunala intressen.....	4
2.3 Nationella och regionala mål.....	4
2.4 Lagstiftning.....	4
2.5 Riksintressen.....	5
2.6 Havspan.....	5
2.7 Skyddad natur.....	5
2.8 Vägledning och underlag.....	5
3. Översiktsplanens aktualitet.....	6
3.1 Kramfors kommuns översiktsplan (2013).....	6
3.2 Vindkraft i Kramfors – Tematiskt tillägg till översiktsplan för Kramfors kommun (2011).....	6
3.3 Fördjupad översiktsplan för Kramfors stad (2016).....	7
3.4 Landsbygdsutveckling i strandnära läge – Tematiskt tillägg till översiktsplan för Kramfors kommun (2019).....	7
3.5 Kulturmiljöplan – Tematiskt tillägg till översiktsplan för Kramfors kommun (2023).....	7
4. Fortsatt arbete.....	7

1. Bakgrund

Varje kommun i Sverige ska enligt plan- och bygglagen ha en aktuell kommunövergripande översiktsplan. Översiktsplanen ska ge vägledning för beslut om hur mark och vatten ska användas, och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. En översiktsplan utgör på så vis en kommuns viljeyttring över hur den fysiska miljön ska utvecklas i framtiden.

En kommunövergripande översiktsplan kan ha tillhörande fördjupningar och tematiska tillägg. Fördjupningar av översiktsplanen behandlar ett visst geografiskt område av kommunen och tematiska tillägg av översiktsplanen behandlar ett specifikt allmänt intresse. Kramfors kommuns översiktsplan består av följande delar:

- Kramfors kommuns kommunövergripande översiktsplan, antagen år 2013
- Vindkraft i Kramfors – Tematiskt tillägg till översiktsplan för Kramfors kommun, antaget år 2011
- Fördjupad översiktsplan för Kramfors stad, antagen år 2016
- Landsbygdsutveckling i strandnära läge – Tematiskt tillägg till översiktsplan för Kramfors, antaget år 2019
- Kulturmiljöplan – Tematiskt tillägg till översiktsplan för Kramfors kommun (2023)

Enligt lagändringen av 3 kap. plan- och bygglagen, 1 april år 2020, ska varje kommun göra en aktualitetsprövning av sin översiktsplan genom att ta fram en planeringsstrategi. I planeringsstrategin ska kommunen ta ställning till ändrade förutsättningar som är av betydelse för översiktsplanens aktualitet, bedöma i vilken utsträckning översiktsplanen

är aktuell samt kommunens fortsatta arbete med översiktsplaneringen.

Senast 24 månader efter ett ordinarie val ska kommunfullmäktige anta en sådan planeringsstrategi. Ifall kommunen inte antar en planeringsstrategi inom avsett tidsintervall anses översiktsplanen i sin helhet vara inaktuell, inklusive fördjupningar och tematiska tillägg. En inaktuell översiktsplan skulle medföra negativa konsekvenser för beslut om detaljplaner, vid handläggning av bygglov och förhandsbesked samt för andra prövningar av tillstånd och ärenden.

Detta har föranlett framtagandet av denna planeringsstrategi.

2. Ändrade planeringsförutsättningar

Nedan redovisas de ändrade planeringsförutsättningar som bedöms ha störst påverkan på Kramfors kommuns översiktsplan.

2.1 Lokala mål

- Det mest övergripande styrdokumentet för Kramfors kommuns framtid är kommunens vision, som har fastställts efter översiktsplanens antagande. Visionen är en beskrivning av hur kommunen vill att det ska vara att leva, arbeta och besöka Kramfors kommun i framtiden. Flera delar i visionen berör utvecklingen av mark, vatten och den byggda miljön.
- År 2021 antogs ett nytt bostadsförsörjningsprogram i Kramfors kommun. Detta ska vägleda det allmänna intresset bostadsbyggande och utvecklingen av bostadsbeståndet i översiktsplanen.

- År 2020 antogs Program för ekologisk hållbarhet, som syftar till att vägleda Kramfors kommun i arbetet för ett hållbart samhälle.

2.2 Mellankommunala intressen

- Destination Höga kusten består av Kramfors, Härnösand, Sollefteå och Örnsköldsviks kommuner. Kommunerna bildade år 2014 det kommunala bolaget Höga kusten Destinationsutveckling, som syftar till att främja utvecklingen av besöksnäringen i Höga kusten.
- Kramfors kommun ingår, tillsammans med länets övriga kommuner och andra regionala aktörer, i High coast Invest. Denna organisation bedriver ett arbete för att fler utländska företag ska etablera sig i länet och stöttar utländska företag som redan är etablerade i Västernorrland så att de kan växa och utvecklas. Andra regionala samarbeten finns även för att dra nytta av den inversteringsboom som just nu sker i Norrland.
- Sedan översiktsplanen antogs har nya utredningar och strategier tagits fram, exempelvis angående nya trafikupplägg och nya stationslägen som skulle stärka den regionala kollektivtrafiken. Detta har skapat nya mellankommunala samarbeten.

2.3 Nationella och regionala mål

- FN har antagit Agenda 2030 med 17 globala mål för ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet. Världens länder har därmed åtagit sig att fram till år 2030 leda världen mot en hållbar och rättvis framtid. Sverige har höga ambitioner och ska vara ledande i genomförandet av Agenda 2030.
- Sveriges miljömål är det nationella genomförandet av den miljömässiga dimensionen av de globala hållbarhetsmålen. Det består dels av ett

generationsmål, som är det övergripande målet för miljöpolitiken. Generationsmålet är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

- Region Västernorrland har tagit fram en regional utvecklingsstrategi (RUS) för åren 2020–2030. Dokumentet är en övergripande strategi för utveckling och tillväxt inom regionen.

2.4 Lagstiftning

Plan- och bygglagen

- I januari 2014 införs en ny punkt i 2 kap. 5 § PBL för att tydliggöra sambandet mellan PBL och lagen (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar.
- I juli 2014 infördes krav på redovisning i översiktsplanen om hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder.
- I januari 2015 infördes bestämmelser i 5 kap. 7 § PBL om att detaljplaneläggning som inte är förenlig med översiktsplanen och länsstyrelsens granskningsyttrande ska handläggas med ett utökat planförfarande.
- I augusti 2018 infördes ett tillägg om att översiktsplanen ska redovisa kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt hur sådana risker kan minska eller upphöra.
- I april 2020 infördes flera ändringar i 3 kap. - Översiktsplan - PBL med syftet att översiktsplaneringen ska bedrivas kontinuerligt, vara framåtsyftande och att översiktsplanen ska hållas aktuell. Det införs nya bestämmelser om när hela eller delar av översiktsplanen ska anses vara aktuell och upphör

att gälla. Kommunen ska i princip anta en planeringsstrategi i början av varje mandatperiod. Vidare fick regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer möjlighet att meddela föreskrifter för att ta fram en digital standard för utformning av översiktsplaner, regionplaner och områdesbestämmelser.

Miljöbalken

- Förändringar i 7 kap 18 § miljöbalken innebär att länsstyrelsen getts möjlighet att, i det enskilda fallet, upphäva hela eller delar av strandskyddet vid små sjöar och vattendrag. Såväl kommun som privatpersoner kan ansöka om upphävande hos länsstyrelsen.
- Nytt 6 kapitel i Miljöbalken om miljöbedömningar började gälla den 1 januari 2018, vilket innebär vissa förändringar för hanteringen av miljöbedömningar i planer som upprättas enligt PBL. Lagändringen medför också vissa följdändringar i PBL.

Övriga lagar och förordningar

- Till följd av förändringar i lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (2000:1383) ska riktlinjer för bostadsförsörjning inte längre beslutas som en del av en översiktsplan, utan ska redovisas i ett separat dokument som beslutas av kommunfullmäktige. Detta beror på att riktlinjerna nu uttryckligen ska vara vägledande när kommunen i översiktsplaneringen tillämpar och bedömer det allmänna intresset i 2 kap 3 § 5 PBL, det vill säga angående bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet
- Från och med 1 januari 2020 är FN:s barnkonvention lag i Sverige. Lagen innebär en tvingande tillämpning av barnets rättigheter i all myndighetsutövning och offentlig verksamhet som kommer i kontakt med barn eller på andra sätt påverkar barns förhållanden. Därför rekommenderas att översiktsplaneringen kontinuerligt undersöker behov av att öka skyddet och tryggheten för barn och ungdom-

mars vägar till och från skolan, fritidssysselsättningar och kulturaktiviteter. Det rekommenderas också att andra förslag, liksom planförslaget i sin helhet, provas med en barnkonsekvensanalys.

2.5 Riksintressen

- Försvarsmakten har beslutat om förnyad redovisning av riksintressen och områden av betydelse för totalförsvarets militära del enligt 3 kap. 9 § MB.
- Trafikverket beslutade år 2023 om uppdaterade riksintresseanspråk för kommunikationer.

2.6 Havsplan

- År 2015 antogs Havsplaneförordningen som kräver att Sverige tar fram en nationell havsplan som visar på anspråk i havet. De första havsplanerna antogs 2022 för Västerhavet, Östersjön och Bottniska viken. Översiktsplaner bör visa lokala och regionala överväganden och anspråk som kan vara av relevans för havsplaneringen.

2.7 Skyddad natur

- Sedan gällande översiktsplan antogs har Bråtan, Drickesmyrhöjden, Döraberget, Edskullen, Edsbodskogen, Fanön, Fjärdingsöarnas, Habborsbergen, Habborskullarna, Långvattenhöjden, Nävertjänsdalen, Nävertjärnsskogen, Sundsjöhöjden, Rammerberget och Vändåtbäckenskogen blivit naturreservat.

2.8 Vägledning och underlag

- Det finns nya nationellt framtagna vägledningar och andra underlag inom flera områden, som exem-

pelvis hantering av miljö kvalitetsnorm för vatten, hälsa, säkerhet och risker, ras skred och erosion, geoteknisk säkerhet, buller, klimatpåverkan, VA, grön infrastruktur med flera.

3. Översiktsplanens aktualitet

Nedan följer Kramfors kommuns bedömningar av översiktsplanens aktualitet.

3.1 Kramfors kommuns översiktsplan (2013)

Kramfors kommuns nuvarande översiktsplan antogs år 2013, och är därmed över 10 år gammal. Mycket har hunnit hända sedan dess – Nya politiska mål och ambitioner har tillkommit genom antagandet av diverse styrdokument, nya utredningar och planeringsunderlag har tagits fram och ny lagstiftning finns på plats m.m., se föregående kapitel. Allt detta minskar översiktsplanens aktualitet.

Under år 2019 genomförde Kramfors en dialogprocess inom kommunorganisationen för att skapa ett beslutsunderlag inför en aktualitetsprövning (ett politiskt beslut som ska fattas varje mandatperiod om huruvida översiktsplanen fortfarande är aktuell eller ej, något som numer ska ske genom den föreliggande planeringsstrategin). I dialogen deltog samtliga kommunala förvaltningar och bolag samt kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrland. En översiktsplan ska enligt plan- och bygglagen fungera vägledande för kommande prövningar rörande mark, vatten och den byggda miljön. Samtliga deltagare i dialogprocessen ansåg att det fanns behov konkretisera mycket av planens innehåll för att den ska kunna ha en sådan funktion. Deltagarna såg därmed positivt på att revidera översiktsplanen.

I samband med denna dialogprocess lämnade Länsstyrelsen Västernorrland sin sammanfattande redogörelse avseende kommunens översiktsplan. En

sammanfattande redogörelse är i korthet länsstyrelsens bedömning av översiktsplanens aktualitet. Länsstyrelsens bedömning var att översiktsplanen till vissa delar inte är aktuell. Denna bedömning baserades på nuvarande översiktsplans tydlighet och användbarhet men också på grund av ändrade planeringsförutsättningar.

Mot bakgrund av ovanstående beslutade kommunfullmäktige i Kramfors kommun år 2020 att förklara den kommunövergripande översiktsplanen för Kramfors kommun från 2013 som inaktuell. I samband med beslutet uppdrogs till kommunledningsförvaltningen att ta fram ett projektdirektiv inför arbetet med att revidera översiktsplanen. Denna bedömning har inte förändrats. Kramfors kommuns kommunövergripande översiktsplan från 2013 bedöms fortfarande vara inaktuell. Den fortsätter dock att gälla tills den är ersatt av en ny översiktsplan.

3.2 Vindkraft i Kramfors – Tematiskt tillägg till översiktsplan för Kramfors kommun (2011)

Detta tematiska tillägg till översiktsplanen beskriver hur Kramfors kommun ser på etableringar av vindkraft i kommunen. Just nu pågår en utbyggnation av de utpekade utvecklingsområdena för vindkraft. När de aktuella vindkraftsprojekten är färdigställda bedöms det tematiska tillägget vara inaktuellt, då det inte längre kommer ha en vägledande funktion för etablering av ytterligare vindkraft. En ersättning av det tematiska tillägget bedöms inte kunna ske inom ramen för framtagandet av den nya kommunövergripande översiktsplanen. Detta på grund av vindkraftsplaneringens omfattning och komplexitet. En eventuell fortsatt planering för utbyggnation av vindkraft i kommunen bedöms även fortsättningsvis behöva behandlas i ett tillägg till översiktsplanen.

3.3 Fördjupad översiktsplan för Kramfors stad (2016)

Den fördjupade översiktsplanen för Kramfors stad från 2016 syftar till att vägleda markanvändningen och skapa förutsättningar för att utveckla Kramfors stad i önskvärd riktning. Denna fördjupade översiktsplan har i dag ett antal brister. Den saknar exempelvis en markanvändningskarta som täcker hela planområdets yta. De mest centralt belägna utvecklingsområdena för bostäder, vid Limstagan och Kungsgatan, har hunnit byggas ut sedan planens antagande. Utveckling av allmänna platser som torg och parker har skett efter planens antagande. Sådana typer av investeringar har avvikit från de gestaltningar som finns beslutade i planen, vilket gör att de förlorat sin relevans. En översyn bedöms behöva ske av utvecklingsområden för olika användningar samt för föreslagen utbyggnad av gång- och cykelvägar. Allt detta minskar översiktsplanens aktualitet.

Den fördjupade översiktsplanen för Kramfors stad från 2016 bedöms följaktligen vara inaktuell och kommer att ersättas av den nya kommunövergripande översiktsplanen. Den fördjupade översiktsplanen fortsätter dock att gälla tills den är ersatt av en ny översiktsplan.

3.4 Landsbygdsutveckling i strandnära läge – Tematiskt tillägg till översiktsplan för Kramfors kommun (2019)

Syftet med det tematiska tillägget är att peka ut områden som är lämpliga för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Detta tillägg antogs relativt nyligt, vilket gör att utpekade områden inte hunnit byggas ut. Det tematiska tillägget bedöms därmed vara aktuell för de kommande åren.

3.5 Kulturmiljöplan – Tematiskt tillägg till översiktsplan för Kramfors kommun (2023)

Syftet är att ge en överblick över kommunens olika kulturmiljöer, samt att peka ut de kulturmiljöer som är särskilt värdefulla. Detta tillägg har nyligen antagits och bedöms därmed vara aktuellt.

4. Fortsatt arbete

- Upprätta en ny kommunövergripande översiktsplan. Detta är ett pågående projekt och ett planförslag håller på att arbetas fram.
- Upprätta en grönplan för Kramfors kommun. En grönplan är ett strategiskt dokument som visar hur kommunen och andra aktörer kan bevara och utveckla grönstrukturen, det vill säga kommunens samlade grönområden som naturområden, parker och alléer.